

Arven etter Fredrikke

Taler
Haakon Magnus

Dato
11 juni 2013

Sted
Steinkjær

Omstendigheter

H.K.H. Kronprinsens tale under stemmerettskonferansen "Arven etter Fredrikke"

- 1 Fylkesmann
Ordfører
Kjære alle sammen!

- 5 "Fred er ei det beste, men at man noget vil!"

Riktignok var det Bjørnstjerne Bjørnson som skrev dette. Men hans samtidige, Fredrikke Marie Qvam fra Steinkjer levde det.

- 10 I dag er det nøyaktig 100 år siden kvinner fikk stemmerett på lik linje med menn i Norge. Og det gikk ikke fredelig for seg. "Rabaldermennesket" Fredrikke Marie Qvam gikk i bresjen sammen med mange andre sterke kvinner.

- 15 Jeg skal komme tilbake til hennes innsats, men først vil jeg si at det er veldig fint å være her i Steinkjer i dag. Også er jeg glad for å få være med og feire stemmerettsjubileet. Både Kongen, Dronningen og Kronprinsessen har markert året - i Kristiansand og Oslo.

- 20 Stemmerettsjubileet feires over hele landet, og det er viktig at denne begivenheten i landets historie får stor oppmerksomhet. Både for at vi skal forstå vår fortid og kunne hedre dem som gjorde dagens rettigheter mulig, men også fordi vi trenger å bli minnet om at viktige rettigheter ikke må tas for gitt - de må vedlikeholdes og utvikles. Vi vet også at kvinners situasjon i mange land er en helt annen enn i Norge. Det globale perspektivet er med i denne
- 25 konferansen, og det trenger vi. Jeg kan lett se for meg at grunnleggeren av Norske Kvinners Sanitetsforening (altså Fredrikke) i dag ville stått på barrikadene for å bekjempe vold mot kvinner og andre globale utfordringer som

rammer kvinner spesielt.

30

Den nasjonale stemmerettskomiteen har valgt å løfte fram fire store kvinner vi hedrer spesielt dette året: Gina Krogh, Camilla Collett, Fernanda Nissen - og altså Fredrikke Marie Qvam - fra Steinkjer. En av hennes store bragder var underskriftskampanjen som ble organisert av kvinner da de ikke fikk være med å stemme over unionsoppløsningen i 1905. Her kom hennes organisasjonstalent og strategiske evner til sin rett: I løpet av noen få uker ble det samlet inn nærmere 300 000 underskrifter til støtte for unionsoppløsningen! Dette diskuterte fylkesmannen og jeg i bilen på veien hit. Flere hundre tusen den gangen - da befolkningen i Norge var rundt to millioner - var virkelig en stor andel av kvinnene. Denne aksjonen medvirket til at stemmerettkampen til slutt førte fram - noen år senere. I 1884 stilte hun spørsmålet: "Hvorledes kunne jeg forstå at samfunnet ikke ville stille mig likt med mennene, når jeg gjorde krav på det?" Fredrikke Marie Qvam krevde - og ga seg heldigvis ikke.

35

40

45

Også etter at stemmeretten var vunnet, fortsatte Fredrikke Marie Qvam sin aktive deltakelse i foreningslivet. Norske Kvinners Sanitetsforening vokste fram som en folkebevegelse, som en pioner blant annet i utviklingen av helsestellet her i landet.

50

Også tanten min er engasjert. Prinsesse Astrid har siden 1954 vært Norske Kvinners Sanitetsforenings beskytter. Gjennom alle årene siden har hun vært opptatt av hvordan hun best mulig kunne støtte opp om det arbeidet som dere gjør over hele landet. Tidligere i dag møtte jeg representanter for sanitetskvinnene i Steinkjer. Sanitetskvinnene bidrar med omsorg og innsats i nærmiljøet, og er med på å løfte fram viktige kvinnespørsmål blant annet i helsevesenet. Takk for den viktige jobben dere gjør!

55

I dag feirer vi dem som gikk foran. Og arven etter Fredrikke lever videre den dag i dag.

60

Gratulerer med dagen - og lykke til med konferansen!

Kilde

www.slottet.no

65

Emner

Innvielse, Kvinner, Kvinnesak, Stemmerett, Stemmerettsjubileet

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/arven-etter-fredrikke>

70

75

80

85

90

95

100

105